

ස) ධ ස ජ

ඳ ධ ස ජ

29

واژه ئه‌وئستاييه‌كان و ماناكانيان:

١٤٤٤ (خشمه‌ببیا) له‌تۆ، به‌تۆ.

١٤٤٥ (گئوش) گئیتی، جیهان. ره‌گی وشه‌ی گئیتی له‌كوردیدا لهم وشه ئه‌وئستاييه‌وه هاتوو.

١٤٤٦ (ورقا) ره‌وانی، ئورقانی.

١٤٤٧ (گیرژدا) گله‌یی ده‌كات. ره‌گی وشه‌كه بریتیه له
١٤٤٨ (گهرز) گله‌یی. وشه‌ی گله‌یی له‌كوردیدا له‌ره‌گی ئهم وشه ئه‌وئستاييه‌وه هاتوو.

١٤٤٩ (كه‌های) بۆچی. ره‌گی وشه‌كه بریتیه له وه (كه) كی.

١٤٥٠ (ما) ئیمه. بۆ تاك ده‌بیتته وه (ئه‌زیم) ئه‌ز، من.

١٤٥١ (ئوهرۆژدۆم) ئافراندوو. ره‌گی وشه‌كه وه وه (ئوهرش) ئافراندن، داتاشین، شیوه‌پیدان، به‌ره‌هم هینان.

١٤٥٢ (کی) کی، چ كه‌سێك. ره‌گی وشه‌كه بۆ تاك وه (كه) كی.

١٤٥٣ (ما) (م) راناوی لكاوه بۆ كه‌سی یه‌كه‌می تاك. راناوه‌كه‌ی وه (ئه‌زیم) ئه‌ز، من.

١٤٥٤ (ته‌شه‌ت) دایتاشی، وینه‌ی پیداین، هینانیه ژیانوه، درووستی کردین. ره‌گی وشه‌كه وه وه (ته‌ش) داتاشین، وینه‌پیدان، درووستکردن.

١٤٥٥ (ئا) به‌ره‌و، ت. ئهم پیتته له‌پیش یان له‌دوای واژه‌وه دیت و له‌هه‌ردوو باره‌كه‌دا یه‌ك رۆل و یه‌ك مانای هه‌یه.

١٤٥٦ (ما) ئیمه. به‌سه‌ره یه‌كه‌وه وه وه (ئاما) ئیمه‌ت.

دەستخەت: (ئەيشيمۆ) رك، تورە و تەوسن، خەشمگین. بۆ كۆ و گشتی بەكار هاتوو. بۆ تاك دەبیتە دەستخەت (ئەيشیمه) رك، تورە، شیتگیر، ركدار.

دەستخەت: (ھەزەسچا) ستەمگەر، دەستدریژیكەر. رەگی وشەكە دەستخەت (سە) ستەم، دەستدریژی، جەور.

دەستخەت: (ریمۆ) كینە. كەسێك رك و تورەیی لەدایدا بێت، دلرەق. رەگی وشەكە دەستخەت (ریمه) كینەلەدل.

دەستخەت: (ئاھیشایا) گرفتارت کردوو، تەنیوتە بەگرفتاری، زنجیرت کردوو. بەگرفتاری بەستووتەتەو، لەگرفتاریدا ھیشتووتەتەو. لە سێ وشە پیکهاتوو. دەستخەت (ئا) بەرەو. دەستخەت (ھی) زنجیرکردن، تەنین، بەستتەو. دەستخەت (ھیشای) گرفتار، ھیشتتەو.

دەستخەت: (دیریشچا) خۆبەزلزان، خۆبەزەبەلاخ زانین، خۆ بە درشتزان. ریشەیی وشەكە دەستخەت (دیریش) درشت، دریژ و گەورە، زەبەلاخ، بالابەرز.

دەستخەت: (تیفیشچا) خۆپەرست. كەسێك خۆی خوش بویت. رەگی وشەكە دەستخەت (تیفیش) خۆپەرست.

دەستخەت: (نۆیت) نەخیر، نا، ھەرگیز.

دەستخەت: (مۆی) بۆ من.

دەستخەت: (قاستا) پشتیوان، پەنادەر، یارمەتیدەر، چاودیریكەر، رییەر، رابەر، شوان، پێشەرەو، پێشەوا.

دەستخەت: (خشمەت) بیجگە لەتۆ.

دەستخەت: (ئەنیۆ) ھیچ كەسێكیتر، ھیچ كەسێك. بۆ تاك دەبیتە دەستخەت (ئەنیه) ھیچ كەس.

دەستخەت: (ئەئا) دەسا، ھەر بۆیە، مادام وایە.

6: (مۆى) بۆ من .

دەپتەردەم سە: (سانستا) نیشان بە . رەگى وشەكە دەپتەردە (سەند)
ئاشكرا بوون ، دەركەوتن .

7: (قۇھۆ) چاك ، چايستە .

8: (قەستريا) پشتيوانىك ، ريبەرىك ، رينيشاندەرىك ،
ئاوهدانكەرىك . چاوكى وشەكە 9: (قەستريە) ريبەر ، رينيشاندەر ،
شوان ، رينمايىكەر ، پشتيوان .

وایس سد:

راقی سدر.

دوههم

برگهی

ل(ء)د سد.

ق(ء)د.

م سد یخ سد.

سد.

پیریسست

گیوش

تهشا

ئهدا

پرسیی

گیتی، جیهان

ئافهریدگاری

بویه

ل(م)د سد.

ق(ء)د ر.

م ر.

و سد ل سد.

د یخ ء سد.

رهتوش

گهقوی

موی

کهئا

ئەشیم

ریبهر ایهتی

جیهانیان

توی

چ کهسینک

له ئەشا

ل یخ سد د سد یخ سد ر.

و سد م سد.

س ل سد.

س د د سد.

خشهیهنتو

داتا

هیم

هیئت

فهر مانر موایان

پیندهین

بوئهو

که

ل ک ل سد ل یخ سد ر.

ق(ء)د و سد د ر.

ل سد د م سد.

س د و سد.

ئوخشو

گهودایو

قاسترا

هدا

بهکار و کوششی

جیهان پهروهر

پشتیوانی

پیکهوه

ل س (ء) سد.

د یخ م سد.

س ر.

و ء سد.

ئههوریم

وشتا

هوی

کیم

ئههورا

ئارهزوو دهکهیت

بوئهو

کی

ل سد و سد د ر یخ سد.

د یخ یخ ء سد.

و(ء)د و(ء)د ل سد.

ء سد.

قادیویت

ئەشیمیم

دریگفودییش

یی

دووریانبخاتهوه

رک و کینه

که ههوادارانی درو (گومرایان)

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

دوسد م د س د . ل ا ن د . د ا ن د ا د د .
د س د . د د ل م . د د ل م . د د ل م . د د ل م . د د ل م .
د د د د . د د د د . د د د د . د د د د . د د د د .
د د د د . د د د د . د د د د . د د د د . د د د د .
د د د د . د د د د . د د د د . د د د د .
د د د د . د د د د . د د د د . د د د د .
د د د د . د د د د . د د د د . د د د د .

دهقى وه رگيرد راوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

بويه، نه هورا، نافر يدگارى جيهان له ئهشاي پرسى، چ كه سينك بو رييه را يهتى
جيهانيان دهناسيت، كى بو نه وه ئار هزوو ده كه يت، تا به يه كه وه، بو جيهان پهر وه رى،
فر مانر هوايي پي بنده ين. تا به كار و كو ششى، گو م را يان ر ينمايي ب كات و له رك و
كينه دوور يان بخات ه وه.

واژه نئویستاییه‌کان و ماناگانیان:

دوسد: (ئەدا) بۆیه، هەر بۆیه.

مەدەس: (تەشا) ئافەریدگار، داتاشەر، پەیکەرتاش، درووستکەر. رەگی وشەکه مەدەس (تەشەن) داتاشین، ئافراندن.

دەد: (گیوش) گیتی، جیهان.

دەدە: (پیرسەت) پرسیی. پرسیاریکرد. رەگی وشەکه دەدە (پرس) پرسیار، پرسیارکردن.

دەدە: (ئەشیم) ئەشا و، لەگەڵ گەشادا، هەروەها ئەشا.

دەدە: (کەتا)، کەسا، چ کەسێک. رەگی وشەکه دەدە (کە) کێ.

دەد: (توی) بۆ تو. رەگی وشەکه دەدە (تفیم) تو.

دەدە: (گەقوی) بۆ جیهانیان، بۆ هەموو ئەوانە لەگیتی و جیهاندا دەژیم.

دەدە: (رەتوش) رێبەری ئاینی، رێبەرایەتی ئاینی، پێشەوای ئاینی، پیر، مۆبەد، دەستوران. رەگی وشەکه دەدە (رەتو) رێبەر، پێشەوا، پیر.

دەدە: (هەت) هەتاكو، تاوهكو.

دەدە: (هیم) بۆ ئەو. مەدە (تە) ئەمە، ئەم. دەدە (هی) ئەو.

دەدە: (داتا) پێدات، پێبەخشیت. رەگی وشەکه دەدە (دا) دان، پێدان، پێبەخشین.

دەدە: (خشەینتو) فەرمانرەوایان، تواناداران.

دەدە: (خشەینت) فەرمانرەوا، پادشا. رەگی وشەکه دەدە (خشا) واتا پاشا، خودا. شایانی باشە هەردوو وشە (پاشا و خودا) لەم وشە نئویستاییهوه هاتوون.

نەسەسەد: (ھەدا) بەیەكەو، ھەماھەنگ، پیکەو، ھواری.

۱/سەدەم(سە): (قاسترا) پشٹیوانی، ھاوکاری، یاوهری. ۱/سەدەم(سە) (قاسترە) پشٹیوان.

۲/سەدەم(سە): (گەودایۆ) ئاوەدانكەرەوھی جیھان، ئاوەدانكەرەوھی گیتی، جیھان پەرور. زۆریك له وەرغیرەكان ئەم وشەییان لەگەڵ واژەیی
۳/سەدەم(سە): (گەفدایۆ) گاوانی، شوانی گاگەل) دا لیتتیک چوو و تیکەلیان کردوو. ھەرچەندە زۆر جوان لە پیتەکاندا و لەدەنگەکانیشیدا جیاوازن.

۴/سەدەم(سە): (ئومخشو) بە کار و کوششی. رەگی وشەكە
۵/سەدەم(سە): (ئومخشە) کاروکوشش.

۶: (کیم) کئی. رەگی وشەكە ۷ (کە) کئی، چ کەسێك.

۸/سەدەم(سە): (وشتا) ئارەزوو دەكەیت، مەیل دەكەیت. رەگی وشەكە ۹/سەدەم(سە) (وشتە) ئارەزوو، مەیل. واژەیی ۱۰/سەدەم(سە) (وشتی) ئارەزوو دەكات، مەیل دەكات.

۱۱/سەدەم(سە): (ئەھوریم) ئەھورا.

۱۲: (یی) كە.

۱۳/سەدەم(سە): (دریگفۆدییش) ھوادارانى درۆ، گومرايان، باوەردارانى ئاینى درۆپەرستى، باوەردارانى ئاینى بئپەرستى و فرەخودایی. رەگی وشەكە ۱۴/سەدەم(سە) (دریگفەنت) درۆپەرست، گومرا.

۱۵/سەدەم(سە): (ئەیشیمیم) رك و كینه، تەوسنى، رك لەدل، كینه لەدل. رەگی وشەكە ۱۶/سەدەم(سە) (ئەیشیمە) كینه، رك.

۱۷/سەدەم(سە): (قادیوویت) دووری بخاتەو، گورزیان لئیدات. تیکیان بشکینیت. وشەیی ۱۸/سەدەم(سە) (قەدایە) دوورخستنهو، تیکشکاندن، گورزوھشانندن. رەگی وشەكە ۱۹/سەدەم(سە) (قەدە) شکاندن یان دوورخستنهو

واید (فهزه) گورز. به لام واید (فهد) واتا کوشتن و واید (فاد) واتا
بریندار کردن.

دء س مدع:

رل ق مدس.

سنيهم

برگهي

مد (ع) ل مدس.

د ق د } .

مد ل مدس.

مد س مدس.

سريجا

نويت

ئەشا

ئەهمای

پهيماندار

نهييت

ئەشا

به ئەو (ئافەريدگار)

د مد س مدس (د د د د د د د) .

ق د د د د .

د د د د د د د د د .

پهيتيمر هفت

گهقوي

ئەدقەيشو

پي گوت

لهجيهاندا

بينازار

د د د د د د د د د .

د ق د } .

د د د د د د د د د .

قيدويي

نويت

ئەقەيشانم

نايناسيت

نابيت

ئەوانەشي که

د (د د د د د د د د د) .

د د د د د د د .

د د د د د د د د د .

يريشقاو نگو

ئادرينگ

شەقەيتي

يا

پايه بهرز

ژيردهستان

بکات

که

د د د د د د د د د .

د د د د .

د د د د د د د .

ئەجيشتو

هقو

هاتانم

به هيز ترينه

ئەو

لهخەلکانیکدا

د (د د د د د د د د د) .

د د د د .

د د د د د د د .

د د د د د د د .

کريدوشا

جيما

زهقینگ

يههمای

گوپرايهل بين

جينهمينن

هاوار همان

بهو

دهقى گاتاو هكه بهسه ر يهكه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

دسره سد. دسره سد. دسره سد. دسره سد.
دسره سد. دسره سد. دسره سد. دسره سد.
دسره سد. دسره سد. دسره سد. دسره سد.
دسره سد. دسره سد. دسره سد. دسره سد.
دسره سد. دسره سد. دسره سد. دسره سد.
دسره سد. دسره سد. دسره سد. دسره سد.

دهقى وه رگيردراوى گاتاو هكه بهسه ر يهكه وه:

نءشا، بهئهو (نافر يدگار) ي گوت، له جيهاندا، پهيماندار و ئهوانه شى ستمكارن
كه سيك نبيه كه ژيرده سته كان پايه بهرز بكات. له ناو خه لكانيكدا كه ههن، ئهو (زه رده شت)
به هيز ترين يانه تا گويرا يه لى هاوار هكه ي بن و جينه مينن.

واژه نەوێستاییهکان و ماناکانیان:

دەسەدە: (ئەهمای) بەئەو (بەئەهۆرا، پەرۆردگار).

دەسە: (ئەشا) ئەشا.

{ دەسە: (نۆیت) نییه، نا، هەرگیز، نابێت.

دەسە: (سەریجا) پەیماندار، دروستکار، دوژمنشکین، بەرگریکار. رەگی وشەکه دەسە (سەر) پەیمان، پەناگە. پێچەوانەکهی دەسە { دەسە (سەریجن) پەیمانشکین، تیکشکینەر.

دەسە: (ئەدقەیشۆ) بەبێ دوژمنایەتی، بێئازار، بێکینه، بێرک، دۆست، میهرەبان. لە دوو بەش پیکهاتوو دەسە (ئە) پیتی نەفیکردنە. دەسە: (دقەیشە) دوژمن.

دەسە: (گهڤۆی) بۆ جیهان، بۆ گیتی، بۆ جیهانیان، بۆ هەموو بوونەوهرەکانی سەرزەوی. رەگی وشەکه دەسە (گهڤ) جیهان.

دەسە: (پهیتێ مرهڤت) پیتی وت، پیتوتن. لەدوو برگه پیکهاتوو. دەسە (پهیتێ) پێش وشهیه بهمانای (پیتی) دەسە (مرهڤت) وت، بێژ. رەگی وشەکان دەسە (مرۆ) وتن، وتار. دەسە: (پهیتێ مرۆ) وەلامدانەوه، پیتوتنەوه.

دەسە: (ئەقەیشانم) ئەوانەشیان، ئەوانەش. ئامرازی دەستنیشانکردنە بۆ کەسی سێیهمی کۆ. رەگی وشەکه دەسە (ئەقە) ئەوان.

{ دەسە: (نۆیت) نه، نهخیر، هەرگیز.

دەسە: (قیدویی) ناسیی، زانیی. رەگی وشەکه دەسە (قید) زانین، ناسین.

وسسد: (یا) که، کهلهپرئگه ی ئهوهوه، که بهوه، که بهو. وسسد (یه) که.

وسسدوسسدوسسد: (شهفهیتی) بیكات، ئهجامی بدات. وسسدوسسد (شهفه)
ئهجامیدهات، دهیكات. رهگی وشهکه وسسد (شو) کردن، ئهجامدان.

سوسسدوسسدوسسد: (ئادرینگ) ژیردهتان، بیتوانایان، لاوازهکان، بیهیزهکان. رهگی
وشهکه سوسسد (ئادره) ژیردهست، بیتوانا، لاواز، بیهیز، چینی خوارهوهی
کومهنگه.

سوسسدوسسدوسسدوسسدوسسد: (یریشقاونگهؤ) بهتواناکان، دهسترؤیشتهوهکان، پایهبلندان.
پایهبهرزان. رهگی وشهکه سوسسدوسسد (یریشه) پایهبهرز، پایهبلند، بهتوانا،
دهسترؤیشتهوو، خاوهن هیز و دهسهلات.

سوسسدوسسدوسسدوسسد: (هاتانم) خهکانیک کهههن، کهسانیک کهههن. رهگی وشهکه
سوسسد (نه) ههبوون، ههن.

سوسسدوسسد: (ههؤو) ئهوانه. ئامرازی دهستنیشانکردنه. رهگی وشهکه سوسسد (هه)
ئهوه.

سوسسدوسسدوسسدوسسدوسسد: (ئهوجیشتو) بههیزترین. سوسسدوسسدوسسد (ئهوجیشته)
بههیز.

سوسسدوسسدوسسدوسسد: (یههمای) که بهئهو، که بهو، که بو ئهو، کنی وهک ئهو. رهگی
وشهکه وسسد (یه) که.

سوسسدوسسدوسسدوسسدوسسد: (زهقینگ) بانگ کردن، هاوار کردن. رهگی وشهکه سوسسدوسسد ()
زهقه) بانگ، هاوار.

سوسسدوسسد: (جیما) جینهمینن، بین، چوون، رویشتن لهگهلیدا. بیچهوانهکهی
سوسسد (گهم) هاتن.

و۱۴۱۳: (کیریدوشا) گویرایهلی بن، گویرایهلی بکن، گویرایهلی بن.
له دوو وشه پیکهاتووہ (وشد) گوئی. و۱۴۱۳ (کیرید) کردن، بکات.

مرداسد: ٤٠

چوارهم

٤٠ مرداسد

مهيريشنتو

باشتر دهنانیت

٤٠ مرداسد

چیتیت

له رابردوودا

٤٠ مرداسد

مهشیايشچا

مروڤگهلی

٤٠ مرداسد

چیتیت

لهئایندهدا

٤٠ مرداسد

ئههورو

ئههورا

٤٠ مرداسد

فہست

مہہستہ

٤٠ مرداسد

برگہی

٤٠ مرداسد

مہزداو

مہزدا

٤٠ مرداسد

یا زی

کہ بیگومان

٤٠ مرداسد

دہیقایشچا

دیوئہندیشان

٤٠ مرداسد

یاچا

ہرچون

٤٠ مرداسد

هقو

بہتہنہا ئہو

٤٠ مرداسد

ئی

ئہیہوئیت بو ئیمہ

٤٠ مرداسد

سہخاری

لہ گوتارہ کہیدا

٤٠ مرداسد

قافیریزوی

ئہزموون کراوہ

٤٠ مرداسد

قہریشہیتی

ئہنجامی دہدن

٤٠ مرداسد

قہچیرو

دادوہرہ

٤٠ مرداسد

یہئا

چونکہ

٤٠ مرداسد

ئہنگہت

وا ببیت

واژه نهویستاییهکان و ماناکانیان:

ᠮᠡᠵᠢᠳᠠᠤ: (مزدداو) مهزدا.

ᠳᠠᠰᠢᠰᠢᠨ: (سهخاری) ئاموژگاریهکان، گوتارهکان، قسهکان، ئهو قسانه‌ی که کردوونی، ئهوانه‌ی که گوتراوه. ᠳᠠᠰᠢᠰᠢᠨ (سهنگ) گوتاردان، قسهکردن. رهگی وشهکه ᠳᠠᠰᠢᠰᠢᠨ: (سهخن) وتار، گوتار.

ᠬᠡᠪᠢᠷᠢᠶᠡᠲᠢ: (مهیریشتو) لهیادیه‌تی، لهبیریته‌تی، بایدهاوه، باشتر لهیادیه‌تی، باشتر لهبیریته‌تی، باشتر دهزانیته. ᠬᠡᠪᠢᠷᠢᠶᠡᠲᠢ: (مهیریشته) باشتر بهبیرهاتنهوه.

ᠶᠠ: (یا) که.

ᠵᠢ: (زی) بیگومان، بهدلنیاپییهوه، بهراستی.

ᠠᠵᠢᠷᠢᠵᠠᠵᠢ: (قافیریزوی) ئهزمون کراوه، ئهجام دراو. رهگی وشهکه ᠠᠵᠢᠷᠢᠵᠠᠵᠢ: (قهریز) ئهجام، ئهزمون. ئهجامدانی کاریکه که ئهزموننی ژیانی ئیوه وهرگیرابیت.

ᠫᠡᠪᠢᠷᠢᠶᠡᠲᠢ: (پهیری چیثیت) پیش ئهوه، پیشتر، لهبردوودا.

ᠳᠡᠬᠡᠶᠢᠰᠢᠵᠠ: (دهیقایشچا) دیوهکان، ئهندیشه‌ی دیوگه‌راییی، دیو ئهندیشان، خودایانی درو، بت په‌رستان، زیاتر مه‌بهستی ᠳᠡᠬᠡᠶᠢᠰᠢᠵᠠ (کرین) کرپنه‌کان ریبه‌ری ئهو یانانه بوون که لهسه‌رده‌می زه‌رده‌شت و پیشتردا هه‌بوون. رهگی وشهکه ᠳᠡᠬᠡᠶᠢᠰᠢᠵᠠ: (دهیقه) دیو، ناحهز، خودای دروینه، ئه‌هریمهن.

ᠬᠡᠮᠡᠭᠡ: (مه‌شیاییشچا) مرو‌فگه‌لی، خه‌لکانی، کومه‌لگه‌و. رهگی وشهکه ᠬᠡᠮᠡᠭᠡ: (مه‌شیه) خه‌لک. مرو‌فگه‌ل.

ᠶᠠᠵᠠ: (یاچا) ئهوان که. بو تاك ᠶᠠᠵᠠ: (یه) ئهو.

واید (٤٢٤) : (قهریشهیتی) ئەنجام دراوه، کراوه. ئەمیش رهگی
وشهکهی هر واید (٤٢٤) (قهریزه) واتا ئەنجام، ئەزموون.

ددو (٤٢٥) : (ئەپیی چیئیت) لەئیش ئهوه، لەئایندهدا، لەئایندهیهکی
دوورمهودادا. سی پرگهیه دددو (ئەپیی) لەئاینده. ددو (چیت) دوور.
د (یت) ههتا.

د (٤٢٦) : (هقو) تهنها ئهوه، بهتهنها ئهوه، ئهوه بهتهنهایی، ئهوه تاکه، ئهوه تاخانه.
د (هه) ئهوه.

واید (٤٢٧) : (فیچیرۆ) دادوهره، بریاردهره. رهگی وشهکه واید (٤٢٧)
فیچیره (دادوهر، دانا، بریاردهر)
د (٤٢٨) : (ئههورۆ) ئههورا.

ددو (٤٢٩) : (ئەئا) ئەیهوئیت، بهوشیویه، ئاوا.

{ : (نئ) بۆ ئیمه، بۆ ئیمهش.

د (٤٣٠) : (ئەنگههت) بییت، ئەبییت. رهگی وشهکه د (ئەه) ههیه، ههس.
د (٤٣١) : (یهئا) چونکه، ههربویه.

د (٤٣٢) : (هقو) ئهوهی، ئهوهیه، ئهوه.

واید (٤٣٣) : (قهست) مهبهستییهتی، ئەیهوئیت، خواستیتی. رهگی وشهکه
واید (قهس) مهبهست، خواست، ویست.

لە ئۆرگەنە:

لە ئۆرگەنە.

پینجەم

برگە

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

ئەھقا

وستانايش

قا

ئەت

ھەر دوو ك

بەر زكر دوتەوھ

ئیمە

بۆیە

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

ئا

ئەھورای

فرینیمنا

زەستایش

بۆ

ئەھورا

ستایشگەری

دەستانی

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

ئەزیباو

گۆشچا

ورقا

می

شیرە بەخش

گیتی، جیھانی

رەوانی

من و

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

فرەسابیۆ

دقەیدی

مەزدانم

ھیەت

خواستەکانمان

پێیدەدەین

مەزدا

وھکو، ھەرچۆن

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

فرەجیایتیش

یریژیوی

نۆیت

ئازار بەخش

راستکار

ھەرگیز

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

لە ئۆرگەنە.

پەیری

دریگفەسو

فشویینتی

نۆیت

بە دوورە

لە درۆگەرای

تیمار کەرە و

نییە

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:
دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:

دهقى وه رگيردراوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

بويه نيمه، من و جيهاني شيره به خش، هردو و دهستان بو ستايشي نه هورا
به رز كردوته وه، تاكو خواسته كانمان بدهينه مهزدا. چونكه هرگيز راست كردار
نازار به خش نييه، تيمار كه ره و له درو گه رايي به دور ه.

واژه نهویستاییهکان و ماناگانیان:

د۴: (نئەت) بۆیه.

د/س: (قاتا) ئیمه، هەردوو کمان.

ددم سد { سد د: (وستاناوش) والا کردوو، بەرزکردۆتەوه. (ددم سد } سد)
وستانه (والا کردن، کردنهوه. له دوو وشه پیکهاتووہ پیشگری (دد (وس) بەرز،
بلند م سد } (تەن) والا، کراوه.

دس { سد: (ئههفا) هەردووک، ئیمه هەردوو کمان.

د { سد { سد: (فرینینما) ستایش و سوپاسگوزاری، ستایشگری. رهگی
وشهکه (سد (فری) سوپاسکردن، ستایشکردن. (سد { سد (فرییا) سوپاس،
ستایش، ئافەرین. (سد { سد (فرینی) نەفرەت، نەعەت.

دس { سد: (ئههورایا) بۆ ئههورا. سد (ئا) بۆ.

د { سد: (مئ) ئهوهی من، من و. سد (مه) ئهوهی من، هی من.

د { سد: (ورقا) رهوانی. (سد { سد (ورقەن) رهوان. بۆ نیرینه بهکار دیت.

د { سد { سد: (گئوشچا) گیتی و، جیهان و.

د { سد { سد: (ئهزیاو) زاو، زاوما، شیرەبهخش. سد { سد (ئهزی) ئهزی (بهو
گیاندارانەش و تراوه که باریان لی بار کردوو و بارهه لگر بووه). ههروهها هه
بوونهوهریکی وهک مروّف، ئازهل، پهلهوهر، نهههنگ، که بزیت و شیربەدات.
لیرهدا زیاتر بهمانای ئهوه هاتوو که جیهان و گیتی سهراوهی زۆربوون و
وهچەخستنهوهی بوونهوههکانیتره و شیردهه به تاییه تهمهندهکانی خوی و
شیرەبهخشه.

د { سد: (هیهت) وهکو، ههراچون، چونکه.

د { سد { سد: (مهزدام) که مهزدا.

۱) ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ : (فرەسابیۆ) خواستەکانمان. ۱) ۱۱۱۱۱۱ (فرەسا) خواست.
} ۱۱۱ : (نۆیت) نە، ھەرگیز.

۱) ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ : (یریژیوی) بۆ دروستکار. ۱) ۱۱۱۱۱۱ (یریژیجی)
ئەوہی بەجوانی لەدایک بووہ، کەسێک بەراستی وباشی ژیان بکات، کەسێکی
سەرکەوتوو لەژیاندا.

۱) ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ : (فرەجیایتیش) گازلێگرتن، تێکدان، شکاندن،
خراپکردن، ئازارپێگەیاندن، ئازار بەخش، ئەشکەنجە، نابودکردن. بۆ نێرینە
بەکار ھاتووہ. بەلام بۆ مێینە، ۱) ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ (فرەجیایتی) گازلێگرتن،
شکاندن، ئازار بەخشین. لە دوو بەرگە پێک ھاتووہ ۱) ۱۱ (فرە) زۆر.
۱۱۱۱۱۱۱۱ (جیایتی) نابودکردن، تێکدان، ئازارپێگەیاندن، گازلێگرتن.
بەھەر دووکیان دەبێتە ئازارپێگەیانندی زۆر.

} ۱۱۱ : (نۆیت) نە، ھەرگیز.

۱) ۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱۱ : (فشویینتی) شوان، تیمارکەر، جوتیار. بۆ کۆ بەکار
ھاتووہ بەلام بۆ تاک دەبێتە ۱) ۱۱۱۱۱۱ (فشویینت) جوتیار، شوان،
تیمارکەر. ۱) ۱۱ (فشو) تیمارکەر، شوان، سەرپەرشتیکەر، ئاگاداریکەر،
چاودیریکەر.

۱) ۱۱۱۱۱۱۱۱۱ : (دریکفەسو) بەدکاران، خراپکاران، ئەلکانی پیس و نابود،
گومرا، گوناھکار، درۆگەرا.

۱) ۱۱۱ : (پەیری) بەدوورە، دەوروپەری.

سود سځ مد ٥:

رځ مد ٥.

شه شه م

برگه ي

مد س (١) ٢.

و ا مد ٢ م ٤.

٤

مد ٤.

ئه هور و

قهو چه ت

ي

ئه ت

ئه هورا

گوت ي

ئه م

بويه

و ا د ر د س () د ر د س .

و ا د ل ه م .

و ا ل و () س .

٥ د ي و س .

قيانه يا

قهفوش

قيدقاو

مهزداو

خوي

راز

دانا

مهزداي

و ا ل د م ٢ .

مد س ٣ .

مد ل و () د .

() ٢ د ٤ .

قيستو

ئه هو

ئه يفا

نويت

دهر كهوت، پهيدا

ريبه ر

يهك كهس

نه، هه رگيز

س د م ر س .

مد ل س م م ر ل ٤ .

() د م ا ن د .

() د ل و س .

هه چا

ئه شاتچيت

ره توش

نهيدا

له

ريگه ي ئه شاوه

رپيشه واي ئايني

وه نه

د س () د ر د س م ل و س م ر س .

و ل ك ل س .

٢ .

مد ٤ .

فشويه نته يچا

ثوا

زي

ئه ت

رينماييكه ر

بو تو

بيگومان

بويه

م د م د ل و س م ر س .

و ل ك ل ٢ () ل و س م س .

و ا س د م () د ر د س م ر س .

ته ته شا

ثو وريشتا

قهستر يايچا

درووستي ك ر د

نافه ريدگار

جوتيار، ئاو ه دانكه ر

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زماني نهويستايي:

د ه . ا . و . ي . ن . د . س . ر . ه . گ . ت . ي .
و . د . د . د . د . د . د . د . د . د . د .
و . د . د . د . د . د . د . د . د . د . د .
و . د . د . د . د . د . د . د . د . د . د .
و . د . د . د . د . د . د . د . د . د . د .
و . د . د . د . د . د . د . د . د . د . د .

دهقى و هر گيرد راوي گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

بويه مهزدای رازدانا خوی گوتی، ههر گيز يهك كه سي پيشه وای نایني له ريگهي
ئەشا (راستی و رهوتی ژيان و بوون) هوه ده ر ناکه ویت؟ بیگومان ئافه ریدگار، توی
بۆ رینمایي ئاوه دانکاری (جيهان) درووست و ئافراندوه.

واژه ئه‌وئستاییه‌کان و ماناکانیان:

دەم: (ئەت) بۆیه، ئەوکات، ئەودەم.

ف: (یئ) ئه‌وه، به‌وهی، به‌پیی ئه‌وهی. بۆ دانیایی کردنه‌وه هاتوو.

دەم دەم: (قه‌وچەت) وتی. ره‌گی وشه‌که دەم (قه‌چ) وتن.

دەم دەم: (ئه‌هورۆ مه‌زداو) ئه‌هورا مه‌زدا.

دەم دەم: (قئیدقاو) دانا، به‌ئاگا، زانا. ره‌گی وشه‌که دەم (قئیدو) دانا.

دەم دەم: (قه‌فۆش) راز، راز و نیاز، وێرد، سروود، وتە‌ی پیرۆز. ره‌گی

وشه‌که دەم (قه‌فو) سروود، وێرد. دەم (قه‌ف) سروود وتن، وێرد
خویندن. پێچه‌وانه‌که‌ی دەم (قه‌ه) ئاشوب و تیکدان.

دەم: (نۆیت) هه‌رگیز، نه‌.

دەم دەم: (ئه‌یقا) یه‌ک که‌س، که‌سێک، که‌سی. ره‌گی وشه‌که دەم دەم (ئه‌یقه) یه‌ک.

دەم دەم: (ئه‌هۆ) رێبه‌ری ئاینی، پێشه‌وای روحانی. ره‌گی وشه‌که دەم (ئه‌هو)
ژیانی هه‌ستی، هه‌ستیمه‌ندی، ژیا‌نی مینۆیی.

دەم دەم: (قئیسۆ) دهرده‌که‌وئیت، دهناسرئیت، په‌یدا ده‌بئیت. ره‌گی وشه‌که
دەم (قئید) په‌یداکردن، دهرکه‌وتن.

دەم دەم: (نه‌یدا) وه‌نه، وه‌نه یه‌کیکیش، نه‌ یه‌کیش، نه‌ یه‌کیکیش.

دەم دەم: (ره‌توش) پێشه‌وا، رێبه‌ر، پیر، دادوهر.

دەم دەم دەم: (ئه‌شاتچئیت) له‌رووی ئه‌شاوه (له‌رووی راستیی سیسته‌می
ژیان و بوونه‌وه). ره‌گی وشه‌که دەم (ئه‌شا) سیسته‌می بوون و ژیان.

دەم دەم: (هه‌چا) له‌.

۴۵: (ئەت) بۆيە، ئەوكات، ئەودەم.

۴۶: (زى) بەراستى، بېگومان، بەدلىيايىھوہ.

۴۷: (ئوا) بۆتۆ، كەتۆ. رەگى وشەكە م(۱)۶ (تقيم) تۆ. ول كەس (ئوہ) كەتۆ.

۴۸: (فشويەنتەيچا) بۆ تىماركەرىك، بۆ شوانىك، بۆ رىنيمايىكەرىك، بۆ جوتيارىك. رەگى وشەكە ۴۹ (فشويەنت) شوان، تىماركەر، پزىشكى ئازەل، سەرپەرشت.

۴۹: (قاستريايچا) ئاوەدانكەرىك، جوتيارىك.

۵۰: (ئووريشتا) ئافەرىدەگار و. رەگى وشەكە
۵۱: (ئووريشتەر) ئافرىنەر.

۵۲: (تەتەشا) دروستى كرد.

سەدەن سەدەن:

راڭ سەن.

هەفتەم

برگەي

سەن سەن.

سەن سەن سەن.

سەن.

ئەھورۆ

ئازۆتۆيش

تيم

ئەھورا

پيشكەشى

ئەم

سەن سەن سەن.

سەن سەن.

سەن سەن سەن.

سەن سەن سەن.

ھەزەوشۆ

ئەشا

تەشەت

مانثریم

بە ھاوشانى

ئەشا

درووست کرد

پەيامى مینۆيى

سەن سەن سەن سەن.

سەن سەن.

سەن سەن.

خشفیدیمچا

گەفۆي

مەزداو

پيشخستى

بۆ جيهان و

مەزدا

سەن سەن سەن سەن.

سەن سەن سەن.

سەن سەن سەن سەن.

سەن سەن.

ساسنەيا

سپینتۆ

وروشەيويۆ

ھفۆ

فیرکاری، وانە

پاك، پيرۆز

بۆ نیاز مەندان

ئەوھى كە

سەن سەن سەن.

سەن سەن.

سەن سەن سەن.

مەنەنگھا

قوھۆ

كەستى

ئەنديشە

چاك

چ كەسيكى

سەن سەن سەن سەن سەن.

سەن سەن سەن.

سەن سەن سەن.

سەن سەن سەن.

مەريته ييبويۆ

ييافا

دايات

يى

بە خەلك

ھاوكارى

بيدات

كە

واژه نهوئستاییهکان و ماناکانیان:

٦٤٣: (تیم) ئەم، بەو. بۆ دەستنیشانکردنه.

٦٤٤: (ئازۆتۆیش) پیشکەشی کردوو، قوربانی داوه، هەدیە کردوو. رەگی وشەکه (زۆ) پیشکەش، قوربانی. لە زمانی پەهلەوی (پالەیی) دا لەگەڵ وشەهێکدا بەیەکەوه بەکار هاتوو که بریتییە لە (ئازۆت) شیر. هەروەها (ئازۆت) قوربانی کردن.

٦٤٥: (ئەهورۆ) ئەهورا.

٦٤٦: (مانثریم) پەیمای مینۆیی، پەیمای سروش (وەحی)، پەیمای خودایی. رەگی وشەکه (مانثره) پەیمای مینۆیی. رەگی وشەکه (مەن) ئەندێشە، بیر، خەیاڵ، قولایی بیرکردنەوه، مەند.

٦٤٧: (تەشەت) دروستی کردوو، بەجیهانی هیناوه، دایتاشیوه. (تەش) دروستی کرد، بەجیهانی هینا، دایتاشی. (تەش) دروست کردن، بەجیهان هینان، داتاشین.

٦٤٨: (ئەشا) ئەشا، شیاو، راستی و سیستمی بوون و ژیان.

٦٤٩: (هەزەوشۆ) بەیەکەوه، بەهاوکاری، بەهاویاری. رەگی وشەکه (زۆش) بەیەکەوهبوون، هاوکاریکردن، هاویاریکردن.

٦٥٠: (مەزداو) مەزدا.

٦٥١: (گەقۆی) بۆ جیهان، بۆ خەلک.

٦٥٢: (خشقیدیما) پیشکەوتتی، گەشاوهی. رەگی وشەکه (خشقید) پیشکەوتن، گەشاوه.

٦٥٣: (هقۆ) ئەوه، ئەوهی که.

1) (ووشه نياز مهند) : (وروشهيويو) بو نياز مهندان. رهگي وشهكه (ا) (س) (د) (وروشه) نياز مهند.

د) (س) : (سپينتو) پاك، پيروز.

د) (د) : (ساسنهيا) وانه، فيركاري. رهگي وشهكه د) (د) (د) (ساسنه) وانه، ناموزگاري، فيركاري.

و) (د) : (كهستي) كهسي، كي، چ كهسيك. رهگي وشهكه و) (كه) كي.

و) (س) : (فوهو مهننگها) نهنديشه ي چاك.

و) (ي) : (كهسي) رهگي وشهكه و) (يه) كه، كي.

ل) (ي) : (نهمه، نه) بو كهسي يه كهمي نيرينه ي تاك بهكار هاتوو. م) (ته) نهمانه. بو كويه.

و) (د) : (دايات) پيبيدات، پيبيه خشيت.

ع) (د) : (ييافا) هاوكاري، يارمهي. رهگي وشهكه د) (د) (د) (نافا) هاوكاري و يارمهي.

و) (م) : (مهر يته يويو) به خهك.

راڻو لڻو.

سڻو لڻو لڻو:

برگهه

ههشتهه

لڻو لڻو.

واڻو لڻو لڻو.

لڻو لڻو.

لڻو لڻو.

ئهم

موى

يدا

قئستو

كهسى كه

به من

ليره

ناسرا

لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو لڻو.

ئى

ئى

ئهمفو

ساسناو

گوشهتا

كهسىكه بو ئيمه

تاقانهيه

فیرکاریهکان

بگریته گوی

لڻو لڻو لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو لڻو.

زه ره شو شترو

سپیتامو

زه ره دهشتى

روناکيه خش

لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو لڻو.

هفو

ئى

مهزدا

قهشتى

ئهشايچا

ئهو

بو ئيمه

مهزدا

مهيلي ههيه

بو ئهشا

لڻو لڻو لڻو لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو لڻو لڻو لڻو.

چهرى کير يثرا

سرافايننگهه

به چريکهه ويرهوه

ئاشکرای دهکات

لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو.

لڻو لڻو لڻو لڻو.

هيهه

هفو

هوديميم

دياى

قهخيزراهيا

ئهو هه كه

بهو

دلبر يرييه

دهيه خشيت

وتار گهل

دهقی گاتاو هکه بهسه ریه کهوه به نویسنی دینده پیره و به زمانی نهویستایی:

دهقی گاتاو هکه بهسه ریه کهوه به نویسنی دینده پیره و به زمانی نهویستایی:
دهقی گاتاو هکه بهسه ریه کهوه به نویسنی دینده پیره و به زمانی نهویستایی:
دهقی گاتاو هکه بهسه ریه کهوه به نویسنی دینده پیره و به زمانی نهویستایی:
دهقی گاتاو هکه بهسه ریه کهوه به نویسنی دینده پیره و به زمانی نهویستایی:
دهقی گاتاو هکه بهسه ریه کهوه به نویسنی دینده پیره و به زمانی نهویستایی:
دهقی گاتاو هکه بهسه ریه کهوه به نویسنی دینده پیره و به زمانی نهویستایی:
دهقی گاتاو هکه بهسه ریه کهوه به نویسنی دینده پیره و به زمانی نهویستایی:

دهقی وهرگیردراوی گاتاو هکه بهسه ریه کهوه:

کهنی که لیره بهمن ناسیندرا، تاقانه که سیکه بو نیمه که فیرکاریه کان بگریته
گوی، زهره توشتراوی روناکیه خشه. نهو بو نیمه مهزدا، مهیلی ناشکراکردنی
هیه. چریکهی ویردی وتاره کانی به دلبر ییبهوه به نهشا دهبه خشیت.

واژه نهویستاییهکان و ماناگانیان:

دووع: (نهیم) نهو. ددر (نهیم) نهو.

دو: (موی) به من. د (نهیم) من.

دو: (یدا) ئیره، لیره.

دو: (فیستو) ناسراوه، بینراوه، کهوتووهته بهرچاو. و (فیسته) ناسراو، بیندراو. رهگی وشهکه و (قید) ناسین، بینین.

دو: (یی) کهسیکه. و (یه) کهسی، کی، که.

دو: (نی) بو نیمه، هی نیمه، نهوهی نیمه. و (نهیم) نیمه.

دو: (نهیغو) تنها کهسیک، تاقانهیک. د (نهیغه) یهک کهس، تنها.

دو: (ساسناو) وانهکان، فیرکاریهکان، دستوورهکان. د (ساسنا) فیرکاری، وانه، دستوور، یاسا.

دو: (گوشهتا) دهگریته گوی. بو کهسی سنیهمی تاکه. و (گوشه) گوی لیه. رهگی وشهکه و (گوش) گویلیوون، گویگرتن.

دو: (زهرهئوشرؤ) زهردهشت.

دو: (پاک) پروناکیهخش. رهگی وشهکه د (سپیتامه) زور سپی، پاک، پروناکی دهداتهوه، بریسکه دهداتهوه، له پروناکی و پاکیدا دهرهوشیتهوه. بهیپی پهرتوکی (بندش) کهلهسهردهمی قوبادی شاههنشای ساسانیدا نووسراوه نویهم پشتی زهردهشتی مهزن کهبایرانی دهکات ناوی (سپیتامو) بووه. بهلام، لیرهدها مهبهستی له پشتاوپشت نییه بهلکو مهبهستی شوناس و نازناوه.

دو: (هغو) نهو. نامرازی دهستنیشانکردنه.

١٠٠: (نئ) ئهوهى ئيمه، هئ ئيمه، بؤ ئيمه.

١٠١: (مهزدا) مهزدا.

١٠٢: (قهشتئ) مهيلئ ههيه، ئهيهوئيت، ئهخوازئيت، ئارهزوو دهكات. رهگئ وشهكه و١٠٣ (قهس) مهيل كردن، ويستن، خواستن، ئارهزوو كردن.

١٠٤: (ئهشايچا) بؤ ئهشا، لهگهئ ئهشا.

١٠٥: (چريكهئ) چريكهئ وئردهكانئ، چريكهئ نيائشهكانئ، چريكهئ ستائشهكانئ.

١٠٦: (سراقهينگهئ) ئاشكرائ دهكات، پئنا رادهگهيهئيت، پئمان دهئيت. رهگئ وشهكه و١٠٧ (سرو) بيستن.

١٠٨: (هيهت) ئهوهئ كه، كه، لهو رووهوه.

١٠٩: (هؤئ) بؤ ئهوه.

١١٠: (هوديميم) دلبزئري، شيرينئ.

١١١: (ديائ) دهيدات، دهيبهخشيت.

١١٢: (قهخيزههيا) وتار، بهزمان وتن، بهدهم وتن.

برگه‌ی	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
نهدم	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
نهتجا	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
نهو دهم	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
یئ	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
که	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
قاچیم	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
وتاری	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
ییم	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
نهوه کئییه	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
دهدا	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
کوا	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
یئ	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱
کئییه	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱	۱۱۱۱۱۱۱۱

واژه نه‌ویستاییه‌کان و ماناگانیان:

۱۳۳۳: (ئه‌تچا) ئه‌وده‌م، ئه‌وکاته‌ی.

۱۳۳۴: (گئوش ورڤا) ره‌وانی جیهان.

۱۳۳۵: (ره‌وستا) له‌بانگه‌وازیدا، له‌بانگیدا، نالاندی، خرۆشا. ره‌گی وشه‌که (رود) خرۆشان، نالاندن، ه‌وارکردنی به‌ئازار.

۱۳۳۶: (یئ) که.

۱۳۳۷: (ئه‌نه‌یشیم) بیتوانا، لاواز، بیه‌یز. ئه‌م وشه‌یه‌ دوو به‌شه‌ ۱۳۳۸ (ئه‌ن) ئامرازی نه‌فیکردنه. ۱۳۳۹ (ئه‌یشیم) به‌توانا، به‌ه‌یز. ره‌گی وشه‌که ۱۳۴۰ (یش) ه‌یز، توانا، وزه.

۱۳۴۱: (خشانمینی) بخشیمه‌ ژیر باری، بچمه‌ ژیر باری، برۆمه‌ ژیر باری، رازی بم. ره‌گی وشه‌که ۱۳۴۲ (خشانم) خشاندن، خشین. وشه‌ی خشۆک و خشاندنی زمانی کوردی له‌مه‌وه‌ گاتووه‌.

۱۳۴۳: (رادیم) سه‌رپه‌رشتی، چاودیری، پاسه‌وانی، پشتیوانی. ۱۳۴۴ (راده) چاودیری‌که‌ر، سه‌رپه‌رشتیکه‌ر، پاسه‌وانیکه‌ر، رامکه‌ر. ره‌گی وشه‌که ۱۳۴۵ (راد) رام، چاودیر، سه‌رپه‌رشت، پاسه‌وان.

۱۳۴۶: (ق‌اچیم) وتار. ره‌گی وشه‌که ۱۳۴۷ (ق‌اچ) وتار.

۱۳۴۸: (نیریش) نیریک، پیاویک، پ‌اله‌وان، دلیر. ره‌گی وشه‌که ۱۳۴۹ (نهر) نیر، پیاو، دلیر، پ‌اله‌وان. شایانی باسه‌ وشه‌ی (نیر) له‌زمانی کوردیدا له‌مه‌وه‌ هاتووه‌.

۱۳۵۰: (ئه‌سۆره‌هیا) لاواز، بیتوانا. ۱۳۵۱ (ئه) ئامرازی نه‌فیکردنه ۱۳۵۲ (سۆره) توانا، به‌ه‌یز، خوه‌ن ده‌ستی به‌ه‌یز، وزه‌دار.

۱۳۵۳: (ییم) که.

س: (ئا) مەكە. ئامرازی دۇنيایى و شوناسە.

و/لا دد ٤٤٤: (قەسىمى) ئارەزوومە، ئەمەوئیت. رەگى وشەكە و/لا دد (قەس)
ئارەزوو، خوازىار، خواست.

ب ٤٤٤: (یشا) بەتوانا، بەهیز. رەگى وشەكە ب ٤٤٤ (یش) توانا، هیز، وزە.

ب ٤٤٤ و/لا ٤٤٤: (خشەثریم) فەرمانرەوا، كەسىكى بەسەرخودا زال بوو.
ب ٤٤٤ و/لا ٤٤٤: (خشەثرا) زالبوون بەسەر خودا. قۇناغى سىيەمى حیرفان و
جیهانبىنى زەردەشت و بەشى سىيەمى (ئەمیشاسپەنتا) گیانە نەمرەكانە.

و/لا دد: (دەدا) كوا، كوانى، لەكوئىبە.

و/لا دد: (یەقا) هەركات. و/لا دد (یەقا) كات، زەمەن.
{ ب ٤٤٤ و/لا دد: (نۆیت یەقا) هەرگیز، هیچ كاتتیک.

ب ٤٤٤: (هقو) ئەو.

ب ٤٤٤: (ئەنگەت) پەیدا دەبیت. رەگى وشەكە ب ٤٤٤ (ئەه) هەبوون، بوون.

و/لا ٤٤٤: (یى) كئىبە. و/لا ٤٤٤ (یه) كى.

ب ٤٤٤: (هوی) بە ئەو، ئەو.

و/لا دد: (دەدەت) بدات، بكات.

ب ٤٤٤ و/لا ٤٤٤: (زەستەقەت) ژیردەست. ب ٤٤٤ و/لا ٤٤٤ (زەستەقەت)
زەستەقەنت (ژیردەستەبى).

ب ٤٤٤: (ئەقو) هاوکارى، یارمەتى، پشتیوانى. ب ٤٤٤ (ئەقەه) هاوکار،
یارمەتیدەر، پشتیوان.

و د س د س د س :

ر ا ل و د س د س .

ده ههم

برگه‌ی

د س د س د س د س .

د س د س د س د س د س .

و د س د س د س د س .

ئه هورا

ئه ییویو

یوژیم

ئه هورا

به ئهوان

تو

د س د س د س د س د س .

د س د س د س .

و د س د س .

د س د س د س .

خشه شریمچا

ئه شا

داتا

ئهوگو

فهر مانر ه وایی

له ریگه‌ی ئه شاوه

ئاساندر

هیزی، توانای

د س د س د س د س .

و ا ل س د س .

د س د س د س .

مه نهنگها

فو هو

ئهفت

ئه ندیشه

به چاک

ئهوان

و د س د س .

د س د س د س د س .

د س د س د س د س .

و د س د س .

دات

پرامنچا

هوشییتیش

یا

پبیده

ئارامیان

به هشتیکی

که

د س د س د س .

د س د س د س .

د س د س د س .

مهزدا

ئه هیا

ئه زیمچیم

مهزدا

ئه وه

من بهراستی

و ا ل س د س د س د س .

و ل س د س د س د س .

د س د س د س .

و ل س د س د س .

فهیدیم

ئه وور قیم

مینگه‌ی

ئوام

خاوهنداریت

بالا ترین

ئه ناسم

تو وا

دهقى گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

د سهر د و گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
د سهر د و گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
د سهر د و گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
د سهر د و گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
د سهر د و گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
د سهر د و گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
د سهر د و گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
د سهر د و گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
د سهر د و گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:
د سهر د و گاتاو هكه به سهر يه كه وه به نوسيني دينده پيره و به زمانى نهويستايى:

دهقى وه رگيرد راوى گاتاو هكه به سهر يه كه وه:

تو بو نهوان نه هورا، لهريگه ي نهشا (سيستمى بوون و ژيان) و قه هومهن (نهنديشه ي چاك) هيزى فهرانر هوايي بو به ههشتيكي نارام ئاسان بكه. من ناوا مهزدا تو نهاسم كه بالاترين بهديهينهر يت.

واژه نهوئستاییهکان و ماناکانیان:

١٣٠ (١٤٤) ٤: (یوژیم) تو.

١٣١ (١٤٥) ٤: (ئهیبیو) بو ئهوان. (مهبهستی زهردهشت و یارانیهتی که بریتی بوون له (فیشتاسهب و فرهشوشتهر و جاماسهب و میدیومانگ و هوی).

١٣٢ (١٤٦) ٤: (ئههورا) ئههورا.

١٣٣ (١٤٧) ٤: (ئهوگو) هیزی مینویی، توانا. رهگی وشهکه ١٣٤ (١٤٨) ٤: (ئهوگه) هیز، توانا، زور.

١٣٤ (١٤٩) ٤: (داتا) بهئاسانی پیدان، ههزران، بهخشین.

١٣٥ (١٥٠) ٤: (ئهشا) ئهشا، راستیی و سیستهمی بوون و ژیان.

١٣٦ (١٥١) ٤: (خشهثریمچا) فهرمانر هوایی.

١٣٧ (١٥٢) ٤: (ئهفت) ئهوان.

١٣٨ (١٥٣) ٤: (فوهو مههنگها) ئهندیشهی چاک.

١٣٩ (١٥٤) ٤: (یی) که.

١٤٠ (١٥٥) ٤: (هوشییتیش) جیگهی بهههشت ئاسا، جیگهی ئاسایش. رهگی وشهکه ١٤١ (١٥٦) ٤: (شی) مال، خانوو، جیگهی نیشتهجیبوون. ١٤٢ (١٥٧) ٤: (شهیهنه) جیگا. ١٤٣ (١٥٨) ٤: (گهقهشهیهنه) گهور، جیگهی گاگهل.

١٤٤ (١٥٩) ٤: (رامانچا) ئارامی. رهگی وشهکه ١٤٥ (١٦٠) ٤: (رامهر) ئارام.

١٤٦ (١٦٢) ٤: (دات) بیدات، بیبهخشیت. ١٤٧ (١٦٣) ٤: (دا) پیدان، پیبهخشین.

١٤٨ (١٦٤) ٤: (ئهزیمچا) ههروهها من، خودی من.

١٤٩ (١٦٥) ٤: (ئههیا) ئهو، ئهوه.

١٥٠ (١٦٦) ٤: (مهزدا) مهزدا.

و ک ک ع : (ثوانم) تو .

ک ک ع : (مینگهی) ئهیناسم ، ئهیناسم .

ک ک ع : (پهور قیم) یهکهمین ، بالترین ، باشتین ، پیشترین .

و ک ع : (قهیدیم) خاوهنداری . و ک ع (قید) بهدهستهینان ، پهیداکردن ،
خاوهندار بوون .

وسر سد (ى دى نى دى دى):

يانزه هم

واى نى دى دى دى

قو هوچا

چاك

سى دى دى دى دى دى دى دى

ما مەشا

ھەرچى زووتره وەرن

دى دى دى دى دى دى دى دى

فراخشنىنى

ئاراستە

دى دى دى دى دى دى دى دى

زانانا

زانايى

دى دى دى دى دى دى دى

ئەقەرى

بەر مولاي

دى دى دى دى دى دى دى دى دى

يوشماقەتانم

بۆماوھىي خۆتائىن

راى دى دى دى

برگەي

وا دى دى دى

كودا

لەكويىت

دى دى دى دى دى دى دى

مەنۆ

ئەندىشەي

دى دى دى دى دى دى دى دى

يۆزىم

خۆت

دى دى دى دى دى دى دى دى

مەزدۆي

گەورەي

دى دى دى دى دى دى دى دى

ئەھورا

ئەھورا

دى دى دى دى دى دى دى دى

يېھا

ئېمە

دى دى دى دى دى دى دى

ئەشىم

ئەشا

دى دى دى دى دى دى دى دى

خشاثرىمچا

بەسەر خۆدازال بوون

دى دى دى دى دى دى دى دى

مەزدا

مەزدا

دى دى دى دى دى دى دى دى

مەگای ئا

موغەكان

دى دى دى دى دى دى دى دى

نۆ

ھەنوكە، ئىستا

دى دى دى دى دى دى دى دى

رامۆيش

بەخشىشى ئىزدانى

دهقی گاتاو هكه بهسهر يه كهوه به نوسینی دینده پیره و به زمانی نهو یتایی:

و او سد . مد سلا . وا یی س او سد .
 سد } سد . مد سلا مد سلا . سد مد . سد مد سلا مد سلا .
 سد } سد . مد سلا مد سلا . سد } سد .
 سد } سد . مد سلا مد سلا . سد } سد .
 سد } سد . مد سلا مد سلا . سد } سد .
 سد } سد . مد سلا مد سلا . سد } سد .

دهقی و هرگيردراوی گاتاو هكه بهسهر يه كهوه:

له کویت ئەشا (سیستمی بوون و ژیان) و قوه مهنۆ (ئەندیشهی چاک) و خشه ترا (خودزالبوون) ناواوه هه رچی زوو تره وهرن. مهزدا، بهپه سهندی و زانایی خۆت گهوره ی موگان ئاراسته بکه. ئەهورا، ههنوکه بهخششی ئیزدانی که بو ماوه یی خۆتانه بهئیمه ببهخشه.

واژه ئه‌وئستاييه‌كان و ماناكانيان:

ووسد: (كودا) له‌كوئيت.

سدسلاخ: (ئه‌شا) ئه‌شا، (سيسته‌مي بوون و ژيان).

وگسلاخ: (قوه‌چا) و قوه‌و، و چاك.

سدسلاخ: (مه‌نو) ئه‌نديشه.

سدسلاخ: (خشه‌ثرىمچا) و خشه‌ثرا، به‌سه‌رخودا زالبوون.

سدسلاخ: (ئه‌ت) ئاوا، هه‌رچون، به‌رامبه‌ر به‌وه، به‌ويئيه.

سدسلاخ: (ما) بو من. سدسلاخ: (مه) من.

سدسلاخ: (مه‌شا) هه‌رچى زووتره، خيراكه، په‌له‌بكه.

ليزه‌دا پئويسته‌ روونكردنه‌وه‌يه‌ك ده‌ر باره‌ى ئه‌م دوو وشه‌يه به‌يه‌كه‌وه بده‌ين. هه‌لبه‌ت راى و هه‌رگيره‌كانيتري وه‌ك (ئيبراهيم پوورداود، ئاپتن ساسانفهر، ميلز، ئينسله‌ر، تارا پوورواالا، لوميل) له‌يه‌كتري جودان و هه‌ريه‌كه‌وه به‌شيوه‌يه‌ك و هه‌ريگيراوه و ته‌نانه‌ت بر دوويانه‌ته‌وه سه‌ر وشه‌ى (ماكس) ي سانسكريت كه به‌ماناى (خيرا) يه. به‌لام ئه‌م دوو وشه‌يه سدسلاخ-سدسلاخ (مامه‌شا) دوو وشه‌ى ليك‌دراون و به‌ماناى (زوو و هه‌ره بولام، په‌له‌بكه و زوو و هه‌ره، خيرا و هه‌ره بولام) باوه‌رپيش وايه خياليكى كوردى به‌ناوى (مامه‌ش) هه‌يه و سه‌رچاوه‌ى ناوه‌كه‌ى له‌مه‌وه و هه‌رگيراوه كه‌ده‌كاته (په‌له‌ره‌و) يان (ره‌وتى خيرا) يان (خيرا ره‌و) كه‌سه‌يك يان كو‌مه‌ليك به‌په‌له‌ پرۆن به‌ريدا. له‌ په‌رتوكى گيوشدا سدسلاخ-سدسلاخ (مامه‌ش) به‌ماناى (ره‌وت و رويشتنى خيرا و به‌په‌له) هاتوو.

سدسلاخ: (يوژيم) تو.

سدسلاخ: (مه‌زدا) مه‌زدا.

١٥ } سد } ١٥ } ١٥ } : (فراخشنینی) ئاراسته ی هۆشمهندی . رهگی وشهکه
١٥ } سد } ١٥ } ١٥ } : (فراخشنینه) ئاراسته .
١٥ } ١٥ } ١٥ } : (مهزۆی) گهوره ی، مهزنی .
١٥ } ١٥ } ١٥ } : (مهگای ئا) موغهکان .
١٥ } ١٥ } ١٥ } : (پهیتی) پهسهندی و، پهسهند و .
١٥ } ١٥ } ١٥ } : (زانهتا) زانایی .
١٥ } ١٥ } ١٥ } : (ئههورا) ئههورا .
١٥ } : (ئۆ) ههنوکه، لهنوئوه، ئیستا .
١٥ } : (ناو) بۆ ئیمه .
١٥ } ١٥ } ١٥ } : (ئهقصری) بهرهو لای .
١٥ } ١٥ } ١٥ } : (یهما) بۆ مه، لۆ مه، بۆ ئیمه .
١٥ } ١٥ } ١٥ } : (راتویش) بهخشیشی ئهزدانی، بهخشیشی خودایی . رهگی
وشهکه } ١٥ } ١٥ } : (راتو) بهخشیش .
١٥ } ١٥ } ١٥ } ١٥ } : (یۆشماقنهتاتم) بۆماوهیی خۆت .